

Suomen ilmailun turvallisuussuunnitelma 2021-2025 (FPAS) julkaistiin 17.3.2021.

Turvallisuussuunnitelma päivitetään vuosittain. Se sisältää keskeiset toimenpiteet, joilla vahvistamme Suomen ilmailujärjestelmän suorituskykyä ja kestävyyttä kaiken tyyppisiä toimintaympäristön muutoksia vastaan ja tuemme Suomen ilmailuun kohdistuvien riskien hallintaa.

Tällä tiedotteella kerrotaan FPASin keskeisistä maahuolinnan (*Ground handling, GH*) turvallisuustoimenpiteistä, velvoitavuudesta ja yhteistyöstä turvallisuuden edistämiseksi. Maahuolinnan toimenpiteiden taustalla on mm. kansallinen maahuolinnan riskikuvatyö. Maahuolinnan riskikuvatyötä tehdään yhteistyössä toimijoiden kanssa. Ole mukana vaikuttamassa kansalliseen turvallisuustyöhön ja hyödynnä sen tuloksia omassa toiminnassasi.

Tutustu Suomen ilmailun turvallisuusohjelmaan, -suunnitelmaan ja suorituskykymittaristoon Traficom sivuilla (*hakusana FASP*). Pääset sinne [tästä linkistä](#).

Turvallisuutta yhteistyöllä – maahuolinnan turvallisuustoimenpiteet

FPAS 2021-2025 toimenpiteet maahuolinnan (GH) organisaatioille

Eriyisesti GH-organisaatioita koskevat toimenpiteet:

- SYS.GH.001, Maahuolinnan turvallisuus

Lisäksi GH-organisaatioita koskevat myös Traficom ja kaikkien toimijoiden vastulla olevat ao. toimenpiteet:

- SYS.001.1, Suomen ilmailun turvallisuusohjelma
- SYS.002.1, Suomen ilmailun turvallisuussuunnitelma
- SYS.003.1, Suomen ilmailun turvallisuuden suorituskykytavoitteet ja -mittarit
- SYS.004.1, Suomen ilmailun riskienhallinta
- SYS.007.2, Muutoksenhallinta osana turvallisuudenhallintaa
- SYS.007.3, Uudet liiketoimintamallit
- SYS.008.1, Ilmailun kyberturvallisuus

FPAS sisältää hyödyllistä tietoa kansallisen ja EASA-tason turvallisuustyöstä. GH-organisaatioiden on käsiteltävä heidän vastuulleen osoitetut FPAS-toimenpiteet ja toteutettava ne tarvittavilta osin. Alla on otettu esimerkkinä toimenpide SYS.GH.001, Maahuolinnan turvallisuus. Tässä tiedotteessa kerrotaan tarkemmin, mitä se yksittäisen maahuolinnan organisaation kannalta tarkoittaa.

FPAS-toimenpide SYS.GH.001, Maahuolinnan turvallisuus

Maahuolinnan (GH) osa-alueen kansallisen riskikuvan keskeiseksi skenaariksi nousivat operatiivisella tasolla:

- virheellinen toiminta tankattaessa matkustajien ollessa koneessa/nousemassa koneeseen/ poistumassa koneesta
- lentokoneen virheellinen tai puutteellinen kuormaus
- puutteet välittömässä informoinnissa maahuolintakaluston osuessa ilma-alukseen (sisältäen erityisesti miehistön ja tekniikan välittömän informoinnin sekä poikkeamaraportoinnin)
- skenaariot, jossa lentokoneen massa/painopiste on laskettu virheellisesti
- puutteellinen matkustajien ohjaus ja valvonta asematasolla

Järjestelmätasolla keskeisiksi skenaariksi nousivat:

- alihankkija toimii virheellisesti, mutta palvelua hankkivalla organisaatiolla ei ole riittävää mahdollisuutta varmistua toiminnan turvallisuudesta suorassa sekä erityisesti ketjutetussa alihankinnassa
- SMS-järjestelmän suorituskyvyn puutteiden takia järjestelmä ei tunnista turvallisuusuhkia ja/tai kykene hallitsemaan turvallisuusriskejä

- aikataulupaineiden johdosta lentokoneen käynnön aikana tehtävä maahuolintatoiminto tehdään virheellisesti tai jätetään tekemättä
- puutteet muutoksenhallinnassa GH-toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten yhteydessä
- tankkauksen järjestelyt ja vastuut lentoasemilla

Toimenpide:

Toimijoiden on käsiteltävä osana turvallisuudenhallintaansa yllä luetellut kansallisella tasolla tunnistetut maahuolinnan keskeiset skenaariot itse tunnistamansa maahuolinnan uhat oman toimintansa osalta, määritettävä hyväksyttävä turvallisuustaso sekä tehtävä tarvittaessa toimenpiteitä riskien pienentämiseksi hyväksyttävälle tasolle.

Traficom seuraa maahuolinnan ja maatoimintojen turvallisuuteen liittyvien tapausten määrää ja riskitasoa, määrittää tarvittavia toimenpiteitä osana Suomen ilmailun riskienhallintaa sekä valvoo, miten toimijat ovat käsitelleet maahuolinnan ja maatoimintojen turvallisuuteen liittyvät uhat. Traficom vaikuttaa maahuolinnan turvallisuustyöhön EASAn GH-CAG-ryhmässä.

Toimenpiteen tavoite:

Toteuttaa Suomen ilmailun riskienhallintaa GH-osa-alueella varmistamalla yllä kuvattuihin uhkaskenaarioihin liittyvien riskien pysyminen hyväksyttävällä tasolla

Toteutuksen vastuutaho:

GH- organisaatiot
AOC- organisaatiot
Traficom

Aikataulu ja lopputuote

2021-2022. Yllä kuvattu toimenpide on käsitelty maahuolinnan sekä maahuolinnan palveluita käyttävien organisaatioiden turvallisuudenhallinnassa. Traficom sisällyttää keskeiset tunnistetut skenaariot valvontasuunnitelmaansa yhdeksi valvonnan painopistealueista.

Toteutuksen tilanne

Toimenpide käynnissä.

Mikä on kansallinen riskikuva ja mitä hyötyä siitä on?

Kansallisen riskikuvan tavoitteista ja ylläpidosta kerrotaan tarkemmin Suomen ilmailun turvallisuusohjelma FAS-Pin luvussa 2.6. (FASP versio 7.0 on julkaistu 10.12.2020). Pähkinänkuoressa se tarkoittaa Suomessa maahuolinnan osalta sitä, että riskikuvatyössä pyrimme tunnistamaan **keskeiset maahuolinnan uhat, myös ennakoiden tulevia muutoksia**. Sen jälkeen **arvioimme uhkiin liittyvän riskitason**. Lopputuloksena sekä viranomaisen että maahuolinnan organisaatiot saavat **tietoa oman riskiperusteisen turvallisuustyönsä ja turvallisuutta parantavien toimenpiteidensä pohjaksi**. Keskeisten uhkien ja riskitason lisäksi saamme tietoa siitä, mitkä asiat Suomessa ovat hyvällä tasolla. Tämä on tärkeää, jotta voimme jatkaa hyvää **työtä vahvuuksien ylläpitämiseksi**. Työn tuloksia hyödynnetään päivittäisessä työssä. Vuositasolla tulokset vaikuttavat turvallisuussuunnitelman toimenpiteisiin.

Maahuolinnan riskikuvatyötä tehdään yhteistyössä toimijoiden kanssa. Ensimmäistä Traficom ja maahuolinnan toimijoiden yhteistä riskipajaa jouduttiin siirtämään keuhäällä 2020 koronatilanteen takia, ja se järjestetään nyt etätilaisuutena 7.4.2021. Ole jatkossa mukana vaikuttamassa kansalliseen turvallisuustyöhön ja hyödynnä sen tuloksia omassa toiminnassasi.

Miten organisaation pitäisi käsitellä FPAS-toimenpiteet?

Riskienhallinnan näkökulmasta toimijan on tunnistettava toimintansa turvallisuuteen liittyvät uhat ja hallittava niihin liittyviä riskejä. Riskienhallinta on osa organisaatioiden turvallisuudenhallintajärjestelmää. Kansallisen tason toimenpiteet tukevat organisaation omaa riskienhallintaa.

Esimerkiksi toimenpiteen *SYS.GH.001, Maahuolinnan turvallisuus* kohdalla on lueteltu kansallisesta GH-riskikuvasta esiin nousseita uhkia. Ne tulee käydä läpi ja varmistaa, onko kyseisiä uhkia tunnistettu organisaation omassa riskienhallinnassa. Jos ko. uhat löytyvät jo uhka/riskirekisteristä tulee varmistaa, että niiden käsittely sekä päätökset tarvittavista toimenpiteistä ja vaikutusten seurannasta ovat ajan tasalla. Jos FPAS-toimenpiteessä on uhkia, joita toimija ei ole aiemmin tunnistanut, on tarpeen arvioida, liittyvätkö kyseiset uhat organisaation omaan toimintaan. Organisaation tulee käsitellä omaan toimintaansa liittyvät uhat omassa riskienhallintaprosessissaan vastaavasti, kuin se käsittelee itse tunnistamansa uhat. Riskienhallintaan kuuluu, että organisaatio on ottanut kantaa siihen, ovatko uhiin liittyvät toimijaa koskevat riskit hallinnassa ko. organisaation toiminnassa ja dokumentoinut perustelut (evidence of risk controls).

Yksi tärkeä turvallisuudenhallintajärjestelmän tietolähde on organisaatioiden oma poikkeamaraportointi. Jokaiselle organisaatiolle tapahtuu kuitenkin vain rajallinen määrä satunnaisia poikkeamia. Kaikille organisaatioille on tärkeää etsiä hyödyllistä lisätietoa myös muista tietolähteistä. Kansallisen riskikuvatyön tulokset ja esimerkiksi FPAS-toimenpiteet ovat myös organisaatioiden työn tukemista. Niiden avulla kootaan kansallisella tasolla tärkeä turvallisuustietoa yhteen ja jaetaan sitä kaikkien toimijoiden hyödynnettäväksi.

On hyvä muistaa, että FPAS-toimenpiteeseen nostetut uhat koetaan kansallisella tasolla tärkeiksi; haluamme varmistaa, että kaikilla GH-toimijoilla niihin liittyvät riskit ovat hallinnassa. Listalla ei oteta kantaa yksittäisen GH-organisaation riskitasoon tai suoriutumiseen. Yksittäinen toimija voi suhtautua listaan ns. muistilistan tavoin ja varmistaa, että omassa organisaatiossa ko. asiat ovat kunnossa.

Vaatimuksia maahuolinnan turvallisuudenhallinnalle

Maahuolintaa koskevat tarkemmat EU-säädökset ovat kehitystyön alla (kts. *Euroopan ilmailun turvallisuussuunnitelma EPAS 2021-2025, toimenpide RMT.0728 Development of requirements for groundhandling*). Tällä hetkellä suomalaisia maahuolinnan organisaatioita koskevat ao. velvoitteet:

- ASETUS (EU) 2018/1139, LIITE VII Luku 4. Maahuolintapalvelut
- Ilmailulaki 864/2014 luku 8
- Paikalliset määräykset, kuten lentopaikan pitäjän ohjeistus

Keskeinen vaatimus on se, että toimija vastaa toimintansa turvallisuudesta. Turvallisuudenhallintajärjestelmän on toimittava todellisuudessa niin, että se tuottaa organisaatiolle sen tarkoittaman lisäarvon ja on työkaluna toiminnan turvallisuuden varmistamisessa. Toimijan turvallisuudenhallinnan tarkoitus on tuottaa tuloksia ennen kaikkea organisaatiolle itselleen, ei vain valvojan viranomaisen tarpeisiin.

Mistä löytyy lisätietoa maahuolinnan toimijoille

Alla olevilta sivuilta löydät maahuolintaan liittyvää ohje- ja muuta materiaalia:

- Traficomien sivuilta www.traficom.fi
 - Traficomien [maahuolintasivut](#)
 - Traficomien [Lentoturvallisuusilmoitussivut](#) (onnettomuuksista, vaaratilanteista ja poikkeamista ilmoittaminen)
 - FASP-asiat sivulta [Suomen ilmailun turvallisuusohjelma, -suunnitelma ja suorituskykymittarit](#)
 - Suomen ilmailun turvallisuustilanne: [Liikennefakta-sivut](#)
 - [Ilmailun turvallisuustietoa kootusti](#)
 - [GH tiedote 20.6.2019](#)
 - [Ilmailun pääsivu](#)
- EASAn sivuilta:
 - [EASAn turvallisuuden edistämisen \(safety promotion\) sivut](#)
 - [Development of requirements for groundhandling](#)
- [IATA Ground Handling](#)
 - [IATA AHM - mitä pitää tehdä](#)
 - [IATA IGOM - miten pitää tehdä](#)
 - [IATAn ISAGO - miten tätä valvotaan](#)
- [Skybrary](#)
- Ranskan siviili-ilmailuviranomaisen (the French civil aviation authority, DGAC) julkaisemat englanninkieliset maahuolinnan turvallisuusvideot ["Ground Handling: « Lay the ground for a safe flight »"](#)

